LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. spalio 12 d. Nr. V17-15 (6.1.)
Vilnius

Posėdis vyko nuo 10.00 val. iki 12.00 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) pirmininkė Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė – Paveldo komisijos administracijos Administracinio skyriaus vyresnioji specialistė Justina Ūsonytė

Dalyvavo:

Paveldo komisijos nariai – Augis Gučas, Jūratė Markevičienė, Andrijana Filinaitė, Gediminas Rutkauskas, Jūratė Jurevičienė, Juozas Algirdas Pilipavičius, Donatas Brandišauskas, Adomas Butrimas, Nijolė Laužikienė, Deivydas Rimkevičius

Paveldo komisijos administracijos darbuotojai – Artūras Stepanovič, Tatjana Andonova, Anželika Vėžienė, Erika Petunovienė, Gytis Oržikauskas, Artūras Bundonis, Rimantas Bitinas, Viktorija Gadeikienė

Kiti dalyviai – Mindaugas Žolynas (Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio skyriaus vyr. specialistas), Romanas Senapėdis (Kultūros ministerijos Kultūrinės atminties ir paveldo politikos skyriaus vyr. specialistas), Neringa Dargytė (Kultūros ministerijos Kultūrinės atminties ir paveldo politikos skyriaus vyr. specialistė), Rūta Baškytė (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus pavaduotoja), Darius Daunoras (Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamento Kultūros paveldo apsaugos skyriaus vedėjas), Vidmantas Bezaras (Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio skyriaus vedėjas), Toma Buivydaitė (Paveldo komisijos praktikantė)

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo projekto „Dėl Vilniaus istorinio centro, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovės, vietos valdytojo – Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros – veiklos“.

2. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo projekto „Dėl Kuršių nerijos, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovės, vietos valdytojo – Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos – veiklos“.

3. Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymo į Kultūros vertybių registrą.

4. Kiti klausimai:

4.1. Dėl naujos informacijos apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, pristatymo.

4.2. Dėl Kuršių nerijos, įrašytos į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, išskirtinės visuotinės vertės išsaugojimo 2017–2022 metais veiksmų plano projekto.

4.3. Dėl pasiūlymo dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo papildymo.

1. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo projektas „Dėl Vilniaus istorinio centro, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovės, vietos valdytojo – Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros – veiklos“.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Pristatė Paveldo komisijos sprendimo projektą „Dėl Vilniaus istorinio centro, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovės, vietos valdytojo – Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros – veiklos“ (toliau – sprendimo projektas). Sprendimo projekte rekomenduojama: 1. Vilniaus miesto savivaldybei įvertinti Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros veiklą, atsižvelgiant į įstatuose numatytas funkcijas ir tikslinti šios įstaigos įstatus; 2. Vilniaus miesto savivaldybei ir Kultūros ministerijai atlikti išsamią analizę dėl Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros teisinio statuso bei vykdomos veiklos ir spręsti dėl steigėjo keitimo ir funkcijų tikslinimo.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė papildyti sprendimo projektą, 1 sprendinyje rekomenduojant Vilniaus miesto savivaldybei įvertinti Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros veiklą nuo įsteigimo iki dabar, atsižvelgiant į įstatuose numatytas funkcijas ir tikslinti šios įstaigos įstatus, nustatant funkcijas pagal įstatymais suteikiamas teisines galias ir atsakomybę paveldo apsaugos srityje. Siūlė redaguoti sprendimo projektą, 2 sprendinyje siūlant Kultūros ministerijai atlikti išsamią analizę dėl Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros teisinio statuso (sprendinyje atsisakant siūlymo Vilniaus miesto savivaldybei) ir nuo įsteigimo iki dabar vykdomos veiklos, atsižvelgiant į pareigas ir atsakomybę

užtikrinant pasaulio paveldo vietovės – Vilniaus istorinio centro – išsaugojimą bei spręsti dėl galimo steigėjų keitimo ir funkcijų tikslinimo.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė sprendimo projekte Paveldo komisijai rekomenduoti Kultūros ministerijai tapti Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros steigėja ar dalininke arba siūlyti prisiimti atsakomybę už UNESCO pasaulio paveldo vertybę – Vilniaus istorinį centrą.

Donatas Brandišauskas (Paveldo komisijos narys)

Siūlė sprendimo projekto 2 sprendinyje rekomendaciją teikti tik Kultūros ministerijai. Siūlė rekomenduoti spręsti dėl Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros steigėjo keitimo ir funkcijų tikslinimo, o Kultūros ministerijai ieškoti galimybių perimti institucijos valdymą.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė sprendimo projekto 2 sprendinyje nurodyti, kad siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad Kultūros ministerija yra atsakinga už UNESCO pasaulio paveldo vertybių Lietuvoje apsaugą.

Deivydas Rimkevičius (Paveldo komisijos narys)

Kvestionavo sprendimo projekto teisinį pagrindą. Pirmiausia reikėtų išsiaiškinti, kiek yra vertintinų įstaigų ir institucijų Lietuvoje, tada nusistatyti vertinimo metodiką ir tik tuomet metiniame plane nusimatyti, kurios įstaigos bus vertinamos.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos narė)

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatyme numatyta nagrinėti UNESCO pasaulio paveldo vertybių apsaugą Lietuvoje. Paveldo komisijos 2018 m. veiklos plane buvo numatyta vertinti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos ir Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros veiklos ataskaitas. Šiam veiklos planui Paveldo komisijoje buvo pritarta.

Darius Daunoras (Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamento Kultūros paveldo apsaugos skyriaus vedėjas)

Vilniaus miesto savivaldybė Paveldo komisijai siūlo inicijuoti Kultūros ministerijos paskyrimą Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros dalininke.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos narė)

Balsavimas dėl sprendimo projekto:

Už – 9

Prieš – 1

Susilaikė – 1

NUTARTA. Pritarti sprendimo projektui su pastabomis.

2. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo projektas „Dėl Kuršių nerijos, kaip UNESCO pasaulio paveldo vietovės, vietos valdytojo – Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos – veiklos".

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Pristatė Paveldo komisijos sprendimo projekto (toliau – sprendimo projektas) sprendinius ir Paveldo komisijos narės Jūratės Markevičienės siūlymus dėl Kuršių nerijos sprendimo. Informavo apie atmestinus ir diskutuotinus siūlymus.

Jūratė Markevičienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė sprendimo projekte atkreipti dėmesį į tai, jog Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nenumatyta UNESCO pasaulio paveldo apsauga.

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

Siūlė prieš priimant sprendimą išklausyti nacionalinio koordinatoriaus pastabas ir siūlymus. Kuršių nerijos sprendimas yra formalus. Siūlė pagrįsti, kodėl šį kartą svarstoma Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos veikla, o Kuršių nerijos sprendimą susieti su nacionalinio koordinatoriaus veikla.

Rūta Baškytė (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus pavaduotoja)

Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos veikla yra susijusi su UNESCO pasaulio paveldo vertybės – Kuršių nerijos – apsauga nuo šios vertybės įrašymo į Pasaulio paveldo sąrašą. Problema – kokybinių charakteristikų įvardinimas patvirtintuose Saugomų teritorijų direkcijų veiklos vertinimo rodikliuose ir metodikoje. Paveldo komisijos Kuršių nerijos sprendimo siūlymai yra tinkami.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Kuršių nerijos sprendimas skirtas aptarti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos veiklą. Pastebėta, kad Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos nuostatai neatitinka jų vykdomos veiklos, nėra minimas Kuršių nerijos, kaip pasaulio paveldo vertybės, statusas.

Informavo, kad į Paveldo komisiją kreipėsi pilietis Algirdas Drevinskas, prašydamas papildyti Kuršių nerijos sprendimą rekomenduojant Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 702 2.2 punktą padėti Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai organizuoti Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano įgyvendinimą. Siūlė atmesti prašymą, nes tokia veikla turėtų būti oficiali praktika.

Paveldo komisijos narys Donatas Brandišauskas informavo, kad nusišalina nuo Kuršių nerijos sprendimo svarstymo.

Balsavimas dėl Kuršių nerijos sprendimo:

Už – 9

Prieš – nėra

Susilaikė – 1

NUTARTA: 1. Pritarti sprendimo projektui su pastabomis; 2. atmesti piliečio Algirdo Drevinsko siūlymą.

3. SVARSTYTA. Kilnojamųjų kultūros vertybių duomenų tikslinimas ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymas į Kultūros vertybių registrą.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Paveldo komisija gavo Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos kreipimąsi, kuriame prašoma Paveldo komisijos nuomonės dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, saugomų Palūšės Šv. Juozapo bažnyčioje, duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymo į Kultūros vertybių registrą.

Artūras Stepanovič (Paveldo komisijos administracijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vyr. specialistas)

Siūloma pritarti kilnojamųjų kultūros vertybių – paveikslo „Šv. Antanas Paduvietis“ su aptaisais ir karūna, paveikslo „Švč. Trejybė“, paveikslo „Šv. Juozapas Užtarėjas“, paveikslo „Šv. Laurynas“, paveikslo „Šv. Pauliaus atsivertimas“, skulptūros „Nukryžiuotasis“, skulptūros „Šv. Paulius“, procesijų kryžiaus su Nukryžiuotojo skulptūra, antepedijaus, varpo (I), varpo (II), esančių Palūšės Šv. Juozapo bažnyčioje ir arnoto, šiuo metu saugomo Bažnytinio paveldo muziejuje, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamos, duomenų tikslinimui, nurodant jų rūšį kaip kilnojamą ir tinkamai sutvarkant apskaitos dokumentaciją.

Siūloma pritarti kultūrinę vertę turinčių kilnojamųjų daiktų – kunigo Nikodemo Vaišučio portreto, monstrancijos, smilkytuvo, relikvijorių poros, ostijų kepimo formos, procesijų reikmenų komplekto (5 vnt.), konsekravimo lentos, klausyklos, esančių Palūšės Šv. Juozapo bažnyčioje, įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

Balsavimas dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamosios, duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymo į Kultūros vertybių registrą:

Už – 11

Prieš – nėra

Susilaikė – nėra

NUTARTA. Pritarti kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamosios, duomenų tikslinimui ir kilnojamųjų daiktų, turinčių kultūrinę vertę, įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

4. SVARSTYTA. Kiti klausimai.

4.1. Naujos informacijos apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, pristatymas.

Gytis Oržikauskas (Paveldo komisijos administracijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vyr. specialistas)

Pristatė Paveldo komisijos interneto svetainės duomenų bazę U-PAVELDAS.

4.2. Kuršių nerijos, įrašytos į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, išskirtinės visuotinės vertės išsaugojimo 2017–2022 metais veiksmų plano projektas.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Informavo, kad Paveldo komisija gali teikti siūlymus dėl Kuršių nerijos, įrašytos į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, išskirtinės visuotinės vertės išsaugojimo 2017–2022 metais veiksmų plano projekto (toliau – Veiksmų plano projektas). Veiksmų plano projektas yra taisytinas, nes dokumento rengimo laikotarpiu įvyko daug teisinių pasikeitimų.

Vidmantas Bezaras (Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio skyriaus vedėjas)

Pristatė Veiksmų plano projektą. Tai yra pirmininis dokumentas, kurio pagrindu bus rengiamas Kuršių nerijos valdymo planas. Artimiausiu metu bus organizuojamas susitikimas su Rusijos Federacijos atstovais, atsakingais už Rusijos Federacijos teritorijoje esančios Kuršių nerijos dalies apsaugą.

4.3. Pasiūlymas dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo papildymo.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Informavo, kad Paveldo komisijos narė Jūratė Markevičienė pateikė siūlymus papildyti Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymą, jame reglamentuojant Paveldo komisijos narių veiklos etiką. Taip pat siūloma numatyti, kad Paveldo komisijos nariui nesilaikant veiklos etikos principų, Paveldo komisijos iniciatyva ir Paveldo komisijos nariams sutikus, gali būti inicijuojamas nusižengusio nario atšaukimas iš pareigų.

BENDRU SUTARIMU NUTARTA. Atmesti siūlymus ir svarstyti dėl Paveldo komisijos narių veiklos etikos apibrėžimo Paveldo komisijos vidaus tvarkose.

Posėdžio pirmininkė Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė Justina Ūsonytė